

Man gik derpå til:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1851; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3008).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Chr. Rasmussen: Når vi nu igen står overfor en ændring af loven om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere, er det en glæde at kunne konstatere, at denne lov, der for ca. 15 år siden afløste loven om driftslåneforeninger, gennem alle disse år overalt i landet har virket på særdeles tilfredsstillende måde og i vid udstrækning har medvirket til forbedring af både besætning og driftsmidler indenfor mindre landbrug. Det er en kendsgerning, at mange unge, uerfarne husmænd ved køb af besætning og inventar gennem indkøbsforeningerne er blevet sparet for en hel del af de lærepenge, de ellers skulle have ofret til tilfældige mindre samvittighedsfulde handelsmænd. De har endvidere haft den fordel, at indkøbsforeningernes faglige medarbejdere har kunnet vejlede de enkelte husmænd, således at de kunne købe netop det, der passede til deres bedrift. Jeg tror, der i alle kredse vil være enighed om, at denne lov har virket tilfredsstillende.

De ændringer, der nu er foreslået af den højtærede landbrugsminister, vil ikke medføre nogen ændring i foreningernes administration, men kun give dem lidt flere midler i hænde til udlån til medlemmerne, idet maksimumsudlånet til de enkelte medlemmer ifølge lovforslaget forhøjes fra 1 500 til 2 000 kr., dernæst — og dette er noget væsentligt, ikke mindst fordi pengene vil blive anvendt til køb af mekaniske og tekniske hjælpemidler — får lånene fremover en afdragstid på 5 år, hvilket i øjeblikket hører til undtagelserne.

Jeg hilser med tilfredshed, at der åbnes

adgang for 3 eller flere landbrugere til i fællesskab at låne indtil 10 000 kr. til køb af traktorer med redskaber, da det absolut vil være en fordel både for den enkelte og for samfundet som helhed, at der ikke købes flere traktorer og dyrere redskaber, end der er brug for. Jeg tror også, det vil være en fordel økonomisk, at foreningerne er i stand til at foretage større samlede indkøb af tekniske hjælpemidler såsom malke-maskiner, mælkekølere, roevaskere og lignende samt tekniske hjælpemidler til husholdningen; dette sidste er noget nyt, formodentlig foranlediget af de udtalelser, som professor Dich for nogen tid siden fremsatte om, at om få år skulle landmændene hente deres koner blandt de københavnske piger.

Der tales og skrives for tiden med rette om, hvor vanskeligt de unge har ved at komme i gang med egen bedrift. Her er i hvert tilfælde et område, hvor vi er i stand til at række dem en hjælpende hånd uden nogen særlig belastning for statskassen. Ganske vist er forhøjelsen på de 11 mill. kr. for de kommende 5 år et anseligt beløb i forhold til den nuværende bevilling på 14 mill. kr., men da renten samtidig foreslås forhøjet fra $3\frac{1}{2}$ til 4 pct., bliver statens bidrag meget beskedent, og større direkte tab på udlån skulle der ikke blive tale om; da alle foreningerne har oparbejdet meget betydelige reservefunds, og da man har medlemmernes kaution og pant i de solgte effekter.

Må jeg til slut pege på, at når der rundt om på de danske husmandsbrug står højt ydende, sunde besætninger, så skyldes det i høj grad, at man igennem de år, hvor der er foretaget udrensning for tuberkulose og kalvekastning, har fået en betydelig håndsrækning gennem indkøbsforeningerne både fagligt og lånemæssigt. Det er min tro, at loven om indkøbsforeninger, der må betragtes som permanent, også i tiden fremover, udnyttet og administreret på rette måde, vil være meget værdifuld for det mindre landbrug og dets udøvere, men